

N:o 59.

Af Herr *G. Bjerkander*: Om grundskatternas aflösande, enligt den förvandling i penningar, som bestämmes i Kongl. Kungörelsen den 23 Juli 1869.

Under en lång följd af riksdagar har frågan om grundskatternas afskaffande genom lösen eller på annat sätt varit föremål för lagstiftande maktens pröfning, utan att något resultat ännu kunnat vinnas.

Att framhålla en historik öfver de många olika förslag, som för sådant ändamål varit väckta under de sista 50 åren, de anmärkningar som mot desamma blifvit gjorda och de åtgärder som vidtagits för att lösa denna fråga, kunde visserligen vara af intresse, och dertill saknades icke materialier, men då hvarje riksdagsman, som intresserar sig för saken, sjelf eger tillgång till dessa i arkiverna, så har jag icke ansett mig behöfva företaga en så vidlyftig utredning i en motion, så mycket mindre som den åtgärd, jag tänker att föreslå, är af mycket enkel beskaffenhet och således icke fordrar någon vidlyftig utredning.

Jag har ansett, att tidpunkten nu vore inne för grundskatternas och kronotondens inlösen, sedan sistlidna Riksdag beslutat att förvandla denna skatt i penningar, hvarigenom uträkningen blifver mycket enkel och således ett hinder blifvit undanröjdt, som förut varit en bidragande orsak att försvåra frågans lösning. — En annan omständighet, som gifvit anledning till meningsskiljaktighet, är sättet för en aflösning, om nemligen den borde vara frivillig eller obligatorisk; det förstnämnda har ansetts ofördelaktigt för Statsverket, emedan det ökat göromålen i stället för att minska dem, hvilket dock bort vara syftemålet, och det sednare ett våld mot räntegifvarne, såvida deras utgifter genom aflösningen skulle ökas. För att undanrödja dessa olägenheter, har man på sednare tiden påtänkt en annan utväg, och hvarom vid sistlidne riksdag väcktes motion, nemligen att sätta de skattskyldiges skuld till Staten i parité med hypotekslån, så att de finge amorteras i likhet med dessa. Detta skulle helt enkelt tillgå sålunda, att allmänna hypoteksbanken utfärdade till Statsverket ett antal obligationer, motsvarande grundräntornas och tiondens kapitalvärde, och de skattskyldige i stället till nämnde bank erlade sina skatter under form af 5 procent ränta och 1 procent amortering etc., då hela Svenska jorden sålunda vore af lika natur, hvad skatterna anginge, på en tid af omkring 40 år. —

Härigenom skulle Staten visserligen eftergifva 1 proc. af räntorna, men denna eftergift skulle troligen snart blifva ersatt genom indragning af embetsverk och en mängd tjänster jemte en ökad fastighetsbevillning och framför allt en stigande välmåga hos befolkningen.

På sådana vilkor vore det icke betänkligt att göra aflösningen obligatorisk, då ingen skattdragande derigenom förnärmades, emedan skatterna icke blefve ett öre större än förut.

På grund af hvad som nu blifvit anfördt får jag äran föreslå, att Riksdagen behagade besluta:

- 1:o Att alla utaf Svenska jorden utgående grundräntor och kronotionde skola aflösas, enligt den förvandling i penningar, som bestämmes i Kongl. Kungörelsen den 23 Juli nästlidet år, på det sätt att 6 proc. af deras kapitalbelopp årligen inbetalas, hvaraf 5 procent utgör ränta och 1 procent amortering.
- 2:o Att öfverenskommelse träffas med allmänna hypoteksbanken och de särskilda hypoteksföreningarne i Riket, att denna bank utfärdar obligationer till Statsverket, motsvarande grundräntornas och kronotiondens kapitalvärde, löpande med 5 procent ränta och vanlig utlottning, emot det att Staten öfverläter förmånsrätten till grundräntornas och kronotiondens uppbärande på hypoteksbanken, på det sätt som kan öfverenskommas.
- 3:o Att dessa obligationer till Riksgäldskontoret öfverlemnas, för att göras fruktbärande på det sätt Riksdagen bestämmer.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 22 Januari 1870.

G. Bjerkander.